

Dispečer/dispečerka lomové těžby (kód: 21-063-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů:	Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání:	Báňský technik
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Koordinace činností jednotlivých výrobních a technických provozů při lomové těžbě užitkových nerostů	4
Samostatné dispečerské řízení a operativní zajišťování výroby na jednotlivých pracovištích	4
Zajišťování provedení a dodržování stanovených opatření v případech ohrožení bezpečnosti práce, při vzniku mimořádných událostí či havárií	4
Sledování a kontrola průběhu výroby a dopravy v lomu	4
Vedení provozní a technické dokumentace	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 30.01.2024

Kritéria a způsoby hodnocení

Koordinace činností jednotlivých výrobních a technických provozů při lomové těžbě užitkových nerostů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsoby procesů lomové těžby, dopravy, úpravy, skládkování, odbytu těžené suroviny a koordinaci činností mezi těmito procesy pro zajištění plynulého provozu od těžby po odbyt	Ústní ověření
b) Prokázat znalost ustanovení právních a interních předpisů přímo souvisejících s těžbou, dopravou a odbytem v organizaci provádějící hornickou činnost nebo činnosti prováděné hornickým způsobem v rozsahu potřeb dispečerského řízení	Ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Samostatné dispečerské řízení a operativní zajišťování výroby na jednotlivých pracovištích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést druhy sledovaných činností a operací prostřednictvím panelů, obrazovek a počítačů na dispečinku a vysvětlit jejich účel a funkci	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Předvést možnosti využití získaných informací z prostředků uvedených v bodu a) včetně prokázání schopnosti efektivně ovládat všechny běžně používané komunikační technické prostředky na dispečinku	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést převzetí hlášení provozní situace a určit postup při jejím řešení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zajišťování provedení a dodržování stanovených opatření v případech ohrožení bezpečnosti práce, při vzniku mimořádných událostí či havárií

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat druhy mimořádných událostí a havárií v dole	Ústní ověření
b) Popsat činnost dispečera při mimořádné události podle havarijního plánu a organizování likvidace mimořádné události podle pokynů inspekční služby nebo vedoucího likvidace havárie	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést činnost dispečera při řešení simulované vybrané mimořádné události v dole, a to dle těžené nerostu a na pracovišti	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Orientovat se v důlní mapě	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Sledování a kontrola průběhu výroby a dopravy v lomu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Předvést způsob dispečerského sledování procesu výroby a dopravy v lomech při využití počítačového připojení na proces výroby	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Popsat způsob získávání informací o kvalitativních parametrech těžného produktu v lomech	Ústní ověření
c) Popsat způsob řízení kvality těžné suroviny v lomech (zrnitost, granulometrie, obsah nežádoucích příměsí) na základě požadavků odběratelů na množství a kvalitu produktu	Ústní ověření
d) Popsat způsob předávání získaných informací o výrobě a dopravě v lomech	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení provozní a technické dokumentace

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat a popsat jednotlivé druhy dokumentace vedené na dispečinku	Ústní ověření
b) Předvést způsob provedení záznamu do vybrané dokumentace za použití IT	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://nsp.cz/jednotka-prace/bansky-technik-pro-povrch>)

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítáním zkoušky.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Při způsobu ověření "praktické předvedení a ústní ověření" uchazeč v průběhu praktického předvádění nebo po jeho ukončení doplňuje činnosti ústním výkladem a zodpoví případné doplňující otázky zkoušejících.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnoticího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru hornictví nebo strojírenství a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti hornictví a osvědčení o odborné způsobilosti závodního lomu,
- b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na hornictví nebo strojírenství a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti hornictví a osvědčení o odborné způsobilosti závodního lomu.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícími orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- technická, provozní a výkresová dokumentace - včetně havarijního plánu
- standardně vybavené školicí pracoviště s možností počítačové simulace provozu lomové těžby
- vyhlášky a normy k problematice povrchové těžby
- důlní mapa

K Žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 5 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Severočeské doly, a. s.

Hornická společnost Podkrušnohorské oblasti